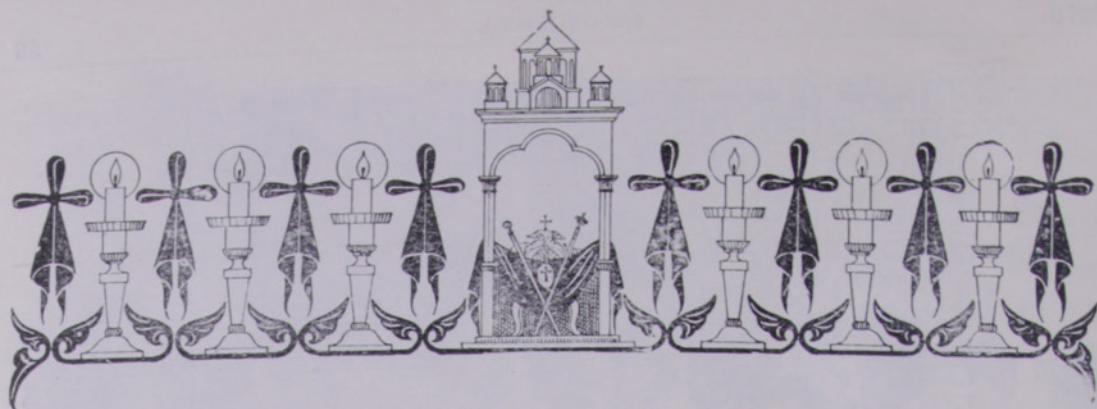

ՀԱՆԳԻՍ

ԳԵՐԱՇԵՆՈՐՀ Տ. ՇԱՎԱՐՇ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՈՒՅՈՒՄՃՅԱՆԻ
(1908—1970)

Սույն թվականի ապրիլի 20-ին Մոնտեվիդեո քաղաքում (Հարավային Ամերիկա), իր հարազատների հարկի ներքո, 62 տարեկան

հասակում վախճանվեց Մայր Աթոռի միաբան տ. Շավարշ եպս. Գույումճյանը:

Լուսահոգի տ. Շավարշ սրբազանը (ավագանի անունով Մատթեոս) ծնվել է 1908 թվականին Կիլիկիայի Հանրն քաղաքում: Դեռևս փոքր հասակից նա ականատես է եղել և իր մարմնի վրա զգացել համաշխարհային առաջին պատերազմի ծանր արհավիրքները, տեսել է հայրենի Հանրն քաղաքի ավերն ու կոտորածը: Նա իր ծնողների՝ Գալուստ Գույումճյանի և Երանուհի Քյոշկերյանի, ինչպես նաև իրենց ողջ ընտանիքի հետ դեգերել է գաղթի ու արտոյի անապարհներում, տեսել Դեյր էլ-Զորը, ապա, բախտի բերմամբ մահից ազատված, բազմաթիվ հայ գաղթականների հետ միասին բնակություն հաստատել Դամասկոսում: Այստեղ իր առաջին կրթությունն է ստանում Մատթեոսը, ապա սովորում նաև տեղի անգլիական կոլեջում:

1924 թվականին նա մեկնում է Երուսաղեմ և ընդունվում տեղի Ժառանգավորաց վարժարանը, որտեղ աշակերտում է երջանկահիշատակ տ. Եղիշե արքեպ. Դուրյանին և իոզելույս տ. Բարգեն եպս. Կյուլեներյանին: 1930 թվականին ավարտում է ընձալարանի ֆարանական բաժինը և ձեռնադրվում կուսակրոն քահանա:

1931 թվականին երիտասարդ Շավարշ վարդապետը Կյուլպենկյան հիմնադրամով, վանքի ղեկավարության որոշումով մեկնում

Է Լոնդոն և հետևում Կինգզ Կոլեջի կրոնական դասընթացներին: 1933 թվականին նա վերադառնում է Երուսաղեմ և նվիրվում վանական և կրթական աշխատանքների: Երկար տարիներ նա ձեռնհաստքեն վարում է հոգևոր հովվությունը Հայֆայի հայ համայնքի:

1949 թվականին լուսահոգի Ս. Գարեգին Վեհի համաձայնությամբ նա նշանակվել է Դամասկոսի թեմի կաթողիկոսական փոխանորդ: Նա հոգևոր-ազգային մեծ աշխուժացում է առաջ բերում Դամասկոսի ինչպես եկեղեցական-հասարակական, այնպես էլ կրթական ու մշակութային կյանքում, վայելում իր ժողովրդի սերն ու համակրանքը և ապա թեմի պատգամավորական ժողովի կողմից ընտրվում Դամասկոսի թեմի առաջնորդ:

Ծավարշ վարդապետը առաջին անգամ մայր հայրենիքում և ս. Էջմիածնում լինում է 1954 թվականին՝ Նորին Ա. Օծություն Ս. Տ. Գևորգ Զ-ի մահվան առթիվ: Իսկ երկրորդ անգամ հայրենիք է այցելում հաջորդ՝ 1955 թվականի հոկտեմբերին, որպես իր թեմի պատգամավոր՝ մասնակցելու ազգային-եկեղեցական ժողովի և Ս. Տ. Վազգեն Ա կաթողիկոսի ընտրությանը:

Նույն թվականի հոկտեմբերի 23-ին Հայոց

Հայրապետը, բարձր գնահատելով տ. Ծավարշ վարդապետի ազգային-եկեղեցական գործունեությունը, նրան ձեռնադրում է եպիսկոպոս՝ միջնորդությամբ և խնդրանքով իր թեմի ազգային-եկեղեցական մարմինների:

Ծավարշ սրբազանը երկար տարիներ ձեռնհաստքեն և մեծ արդյունավորությամբ պաշտոնավարում է Դամասկոսի թեմում, սերտ համագործակցությամբ և սիրով իր ժողովրդի և ազգային մարմինների: Սակայն վերջին տարիներս արդեն քայքայվել էր նրա առողջությունը: Այդ իսկ պատճառով 1968 թվականի ամռանը մեկնում է Մոնտեվիդեո, իր հարազատների մոտ, որտեղ և կնքում է իր մահկանացուն:

Հանգուցյալ սրբազանը եղել է նաև գիտության մարդ, որի գրչին են պատկանում մի շարք կրոնագիտական, պատմական, բանասիրական և այլ բնույթի արժեքավոր ուսումնասիրություններ:

Ավելի քան 40 տարի է, ինչ Ծավարշ սրբազանը աննահանջ սիրով և մեծ հավատարմությամբ ծառայել է հայ եկեղեցուն, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնին, հայ ժողովրդին, հայոց հայրենիքին:

«Յիշատակն արդարոց օրհնությամբ եղիցի»:

